

Prvi slovenski dnevnik v
Zjedinjenih državah.
Izhaja vsak dan izveniši
nedelj in praznikov.

Glas Naroda

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The first Slovenic Daily in
the United States.
Issued every day except
Sundays and Holidays.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

NO. 305. — ŠTEV. 305.

NEW YORK, SATURDAY, DECEMBER 30, 1905. — V SOBOTO, 30. GRUDNA, 1905.

LETNIK XII. — VOL. XII.

Našim naročnikom.

Navada je, da si kleno človek ob
nem letu svoje obračune. Kar je bilo
preteklega, se prestane, prebilo ali po-
zabi. Z novim letom pa se začneja
zavest nove dobe, novega življenja in
novih načrtov.

Vsako stremi za svojim napred-
kom. Delavec računa, kako bo do-
spodaril, da mu bo vse ostalo, kje
bode delal, da mu bo vse ostalo.

Kakor važno je za naš obstanek pri-
dobitev sredstev za pošteno vzdržanje
sebe in svojcev, prav tako in še veliko
bolj važno je za vse, da stremi tudi
za pridobitvijo OMIKE.

Baš omika je, ktera blaži človeka,
četera ga povzdigne nad vsa ostala
stvarstva, ktera mu vlija ponos in
gospodstvo nad vsem, kar zamore du-
ševno manj nego on. Če hočemo biti
res vredni človeškega dostojanstva, če
hočemo biti res vredni ljudje, moramo
skrbeti za našo omiko.

Omika pa obstoji v tem, da ne vemo
le za se in za svoje sosedo, ampak da
vemo in poznamo vse važne zadeve in
dogodke, kteri se pojavljajo ne samo
pri lastnem, ampak tudi pri drugih
naročnikih.

Če pa hočemo to vedeti, moramo
čitati redno dobre časopise.

Slovenec smo majhen narod in ni-
mamo ter ne moremo imeti takega
časopisa kot drugi narodi. Nismo ne
tolikoli — niti tolikoli, imamo vendar
časopis, kteri se v primeri z narodom
redno stavlja v prve vrste svetovnega
časopisa, ni imamo niti priljubljeni,
največji in najbolj razširjen dnevnik
slovenski — "GLAS NARODA".

V štirinajsto leto stopa — štirinaj-
sto leto že počiva in zbira rojake,
jih podučuje, tolaži, svetuje kot zvest
priatelj, kteri ima za vsakega dobro
besedo, za vse odprto srce.

Kakšna ima, kako medsebojno ne-
poznanost je vladala, dokler ga ni bilo!
A kako se poznamo, kako vemo drug
za drugega danes, ko se je prvotni
skromni tednik razvil v dnevnik prve
vrste.

Kako težavno ali naravnost nemo-
gote je bilo zvesti v prejšnjih časih
za take sorodnike, prijatelje ali po-
znanec? A danes? Danes zapisemo
naše želje v "Glas Naroda" in zve-
mo ter dobimo vse, če je le še sploh zve-
diti mogoče.

Koliko naših rojakov bi se bilo iz-
neverilo svojemu narodu, jeziku svoje
matere, da ga ni "Glas Naroda", kteri je sto-
pa vedno neustrašno za resnice in
svetlobo gred narodom!

Kje bi bil danes naš napredek, da
ni bilo "Glas Naroda", kteri je sto-
pa vedno neustrašno za resnice in
svetlobo gred narodom!

Ne nameravamo napisati samohvale,
ampak prihati samo dejstva, ktera mo-
ra priznati tudi naš največji nasprotnik.
Niso vsa — ker bi morali sicer
napisati celo knjigo — ampak samo
najbolj pomembna, ktera zapazi vsak
Slovenec, če je le jedrnat in ima
"Glas Naroda" v svoji roki.

"Glas Naroda" je torej vrtil vedno
svojo dolžnost in boril se boje tudi
neustrašno dalje. Kakor ima "Glas
Naroda" obveznost napram narodu,
prav tako ima in mora imeti vsak po-
sameznik obveznost napram "Glasu
Naroda" v tem — da ga podpira.

TRI DOLARJE NA LETO, to je
pač tako skromen davek, da ga premo-
ra vsakdo, kdor hoče napredovati, kdor
se hoče povzglasiti v svoji izobrazbi,
— kratko vsakdo, kdor hoče živeti v
času.

Novo leto je. Sledijo premišljevanja,
kaj bodo naredili, kaj bodo kupili to le-
to, da se povzdigne ne samo materi-
jalno, ampak tudi duševno. Odveč bi
bilo priporoditi rojakom "Glas Na-
roda", ker se list sam pač najbolje
priporoča.

Dolžnost posameznika pa ni, da
stori le sam to svojo narodno dolžnost,
ampak opozoriti mora na to tudi dru-
ge, kteri so zaostali na polju omike,
ali pa kteri se zbirajo pod tistimi za-
stavnicami, ki NEČEJO, NE MOREJO
ali NE SMEJO dati svojim čitateljem
tega, kar bi morali.

Delujmo torej skupno in skupno pod
tisto zastavo, ktera je s svojim na-
predkom dokazala, da je res kos svoji
nalogi, delujmo za "Glas Naroda"!

AMERIKANSKO-SLOVENSKI

koledar

za leto 1906
je izšel. Obseg sedem tiskanih pol-
81 slik. Zelo zanimiv.
Velja 30 centov s poštnino vred.
Dobi se pri:

Frank Sakser
109 Greenwich Street, New York
1752 St. Clair St., Cleveland, O.

Velika tatvina. Za \$4000 draguljev.

TATTOVI SO OBISKALI TRGOVINO
Z DRAGULJI TVRDE
SCHWARZ BROTHERS
V NEW YORKU.

Pri delu so izredno hiteli. — Aparat
proti tatovom je deloval, toda
oni so bili hitrejši.

ZA NOVO LETO.

Tekom treh mesecev so nepoznani
tatovi že v drugič vili v prodajal-
nico zlatarjev Schwartz Bros. št. 1368
Broadway v New Yorku.

Tatovi so bili pri delu izredno hitri.
Ko so prevozili železno mrežo pri iz-
ložbenem oknu, so sprožili aparat, ka-
teri javi prihod tatov in Holmes Pro-
tective Agency je vsled tega takoj od-
poslala nekoga vslužbenca, da prežene
tatove. Toda ko je prišel slednji na
lice mesta, so tatovi že zginoli.

Tatovi so najprej prevezali omre-
žje pred oknom, razbili šipo in vzeli
vse, kar je bilo v izložbenem oknu.

Nek policaj je od daleč videl stati
pred oknom dva možika in neko žen-
sko, o kteri je pa mislil, da vedre
vsled dočja.

Tatovi so odnesli 50 prstanov, ure,
broše, zapetnice in veržice v skupni
vrednosti \$4000.

VOERAJSNA MEGLA.

Oviran promet v luki.

Včeraj zjutraj imeli smo v New
Yorku, zlasti pa v lukah in na obeh
velikih rekah izredno gosto in nepri-
jetno megljo, tako, da je bilo še di-
lanje težavno. Se le po 10 uri dopo-
ludne se je meglja nekoliko dvignila.

Parniški promet med Manhattanom
in Brooklynom, Staten Islandom
in Jerseyjem obkrožen je bil skoro
popolnoma ustavljen, ker po predpisu

GLAS NARODA

Prvi slovenski delavec v Ameriki.

Editor: ZMAGOSLAV VALJAVEC.

Publisher: FRANK SAKSER,

109 Greenwich Street, New York City.

Če leto velja list za Ameriko... \$3.00
"pol leta" 1.50
za Evropo, za vse leto 4.50
"pol leta" 2.50
"četrt leta" 1.75
V Evropo pošiljamo list skupno dve številki.

"GLAS NARODA" izhaja vsaki dan izvenredne nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA" ("Voice of the People")

issued every day, except Sundays and Holidays.

Subscription year, \$3.00.

Advertisement on agreement.

Za oglaševanje deset vstic se plača 30 centov.

Dopisi brez podpisov in osebni se ne tistujejo.

Denar naj se blagovolji poslati po Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nanašajo tudi prošnje bivalne, tje naznaniti, da hitreje najdemo naslov. — Dopisem in pošiljankam nalepite nalepke.

"Glas Naroda"

109 Greenwich Street, New York City.

Telefon: 3798 Cortland.

Pogled nazaj.

Hitro, kakor se nikdar poprej, minilo je leto 1905, in ko dobimo cenjeni rojaki z današnjim izdanjem "Glasa Naroda" zajedno tudi naše najiskrenejše čestitke za bodoče leto v roke, bomo govorili o letu, ki ravnokar minjalo, tako, kakor govorimo danes o letu, ki se že davno minilo in ki se ne bodo nikdar več vrnila.

Koliko sreče, radosti in tudi žalosti gorja mudilo je letošnje leto slovečstvu, narodnostim in ljudstvom ter tudi posameznikom, bilo bi preobširno, ako bi razpravljali na temo nam odmerjenem prostoru. Radi tega naj zadržimo, ako se zadovoljimo v prvem pogledu z dejstvom, da naša nova domovina še nikdar ni tako napredovala bodisi na gospodarskem ali pa političnem polju, nego hujš letos. Kjer pa je gnojno stanje našega ljudstva povojno, tam vlada gotovo tudi zadovoljnost. Kakor o vseh Američanih, tako zamoremo tudi o slovenskih Američanih z vso gotovostjo trditi, da se v splošnem oziru letos glede gnotnega stanja niso zamogli pritoževati, kajti zaslužila je bilo povzodi dovolj.

Kadi tega je opaziti med Slovenci povsodi napredek. Napreduje pa naravno le ono, kar je dobro in kar je na zdravje podlagi, dočim vse ono, kar je slabo, propada — i v najbolj-ah časih. Da je temu tako, lahko navedemo obilo dokazov, toda zadostuje naj nam ono, kar se je zgodilo letos med rojaki v Chicago, kateri so hoteli le žeti, ne da bi sejali. Pač, oni so sejali, — toda semejstvo je zrastle v vse uničujoči plevel, kateri je končno njih same zadušil. Biljke tega plevela se sicer tu pa tam še ovijajo trohlih kolov, zlasti v Pennsylvaniji, toda uverjeni smo, da bo i to slo po čistem vzoru. — Vse ono, kar je pa dobro in koristno, se med nami lepo razvija. Tako napreduje naše narodne organizacije v vsakem pogledu, narodna zavest se krepi kar vidoma, kar nam dokazuje pred vsem vedno množče se število naših narodnjikov, in dopisnikov, katerim bomo v bodočem letu skušali po možnosti nuditi še več gradiva nego dosedaj, zlasti potem, ako se njihovo število pomnoži na 6000, kakor prične naš list izhajati na osemih straneh, da ustrezno tako vsestranskim zahtevam.

Minolo je torej leto splošno zadovoljnosti, ktera je privabila v Ameriko par tisoč novih Slovencev, tako da so se tudi naše kolonije povečale. Novodošli rojakom, a z njimi zajedno tudi onim, ki so že tukaj po več let, pa želimo tem povodom malo več stanovitosti v izpolnjevanju dolžnosti, ktere smo dolžni napraviti nove domovini. Ako izpolnimo vsi svoje dolžnosti do domovine, smo uverjeni, da se v prihodnjem letu številno slovenskih državljanov podvoji, tako da bomo zamogli koncem drugega leta poročati tudi o političnem napredku slovenskih Američanov.

V tem prepričanju želimo vsem rojakom v republikah kar najiskrenejše Novo leto, katero naj bodo še lepše in v gnotnem oziru boljše, nego ono, od kterega se poslovimo jutri za vedno.

Koncem tedna.

O položaju v Rusiji nam ni mogoče predložiti si prave slike, kar so si vsa poročila zelo protislovna. Toda jedno je gotovo. Avtokratstvo odnehuje zelo počasi in je tam, kjer je bilo lani ob tem času. Nadalje je tudi gotovo, da je vojstvo zvesto vladi. V teh dejstvih lahko najdemo ključ za igranje, ktero imenujejo nekateri "revolucija", drugi "nemiri", tretji "štrajki" in četrti "proljetarska krvi".

Kljub razumu protektoratu — še vedno staramo revoluciji na San Domingu!

Ja opet so bankrotirale v jednom dnevu tri banke v Memphis "in sunny Tennessee", kar nudi "Narodnem

Listu" zopet priliko pisati o stanovitosti v istem listu naslikanih "bankovnih kuha".

Bob Fitzsimonsu je ušla žena z njegovim denarjem in sedaj ga toži v Sioux Falls na ločitev! "Gnila ribe in udarec!"

Trinajstletna deklica postala je mati; tretja v treh mesecih. In potem ljudje še trdijo, "da ni več otrok!"

Hazletonski premožniki bodo podarili Miss Alice Rooseveltovi vagon najboljšega premožnega korporačnega darilo. Naravno... "Every little bit helps..."

"Le Napoleon je nekdo Ruski bolj škodoval, nego sedaj Rusi sami!" ("Sun.") Zgodovina: popolnoma nezadostno! Tudi takrat so Rusi Moskev sami zažgali iz ljubovanja proti putujuemu modremu tiranu — danes gori Moskva iz ljubovanja proti ra-dečemu tiranstvu.

Z božičnimi darili je pri nas ravno tako, kakor s pikanterijem na Hrvaškem: Ako se godi Hrvat dobro, pije radi veselja, ako se mu godi slabo, pije, da pozabi. Nekateri dele darila na levo in desno, ker ne vedo, kaj naj prične z denarjem, drugi si pa mislijo: "Saj je wurst — krava je proč, in sedaj naj gre še tele!"

Nesmiselnost z medsebojnimi darili je neke vrste "blackmail", kajti kdor kaj podari, prisili obdarjenega, da se "revansira", pa bilo na isti ali pa drugi način. I to bode minilo, kakor "St. Valentine Day" in pikanterije za Novo leto.

Kronične nesreče z avtomobili: da nismo slovensko-ameriški žurnalisti, ne volil bi biti drugo, nego pogreb-nik...

Poročali smo, da je v Albany, N. Y., neka ženska tekmo štirih mesecev povoličevala otrok. To se pravi svetopisemsko in Rooseveltovo zapoved: "Bodite plodoviti in množite se!" — with a vengeance izpolnjevati!

Zopet rekord za sedež na borzi: \$95,000. Paul Féval prip

Jugoslovanska Katol. Jednota.

Inkorporirana dne 14. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIK:

Predsednik: MIHAEL SUNIČ, 421 7th St., Calumet, Mich.
Podpredsednik: IVAN GERM, 1103 Cherry Alley, Braddock, Pa.
Glavni tajnik: JURIJ L. BROŽIČ, Box 424, Ely, Minn.
Pomožni tajnik: ANTON GERZIN, 306 Pine St. Hibbing, Minn.
Blagajnik: IVAN GOVZE, Box 105, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

FRAN MEDOŠ, predsednik nadzornega odbora,
9478 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
IVAN PRIMOŽIČ, II. nadzornik, Box 641, Eveleth, Minn.
IVAN KERZISNIK, III. nadzornik, Box 138, Burdine, Pa.

POROTNÍ ODBOR:

JAKOB ZABUKOVEC, predsednik porotnega odbora,
4824 Blackberry St., Pittsburgh, Pa.
MIHAEL KLOBUČAR, II. porotnik, 115, 7th St., Calumet, Mich.
JOSIP PEZDIR, III. porotnik, 1401 So. 13th St., Omaha, Neb.
Vrhovni zdravnik Jednote: Dr. MARTIN J. IVEČ, St. Joseph's Hospital, Chicago, Ill.

Krajnja društva naj blagovolijo pošiljati vse dopise premembe udov in druge listine na glavnega tajnika: GEORGE L. BROŽIČ, Box 424, Ely, Minn., po svojem tajniku in nobenem drugem.

Denarna pošiljate naj pošiljajo krajnja društva na blagajnika: JOHN GOUZE, Box 105, Ely Minn., po svojem zastopniku in nobenem drugem. Zastopniki krajevskih društev naj pošljejo duplikat vsake pošiljate tudi na glavnega tajnika Jednote.

Vse pritožbe od strani krajevskih društev Jednote ali posameznikov naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora: JAKOB ZABUKOVEC, 4824 Blackberry St. Pittsburgh, Pa. Priloge morajo biti natančni podatki vsake pritožbe.

Društveno glasilo je: "GLAS NARODA".

DROBNOSTI

KRANJSKE NOVICE.

Iz zakonskega življenja. Janez Bitol branjevec na Glincah, je tudi za konjski mož, a ni imel sreče pri ženitvi, kajti dobi je ženo dolgega jezika kar je njemu že parkrat poglavo vso prirojen jezo v glavo in v pesti, da je pretepel svojo življenja družico, to pa zlasti za to, ker ne zna sam tako sukati jezika kot ona. Tudi dne 23. novembra je nastal v zakonu Bioleovem prepri, ki je vzevel pri ženi v grozovit klepetanje, pri možu pa u udaril po ženi; ti udarci so bili tako hudi, da je žena čutila potrebo poklicati na pomoč sodišče proti trdim pestim moževim. Ker je pa Biolovi pred razpravo in pri tej začelo občutiti vest da če sedi mož na zatožni klopi zaradi domačega prepira in njegovih posledic, bi moral prav za prav tud ona sedeti, zato je mož odgledal udarec, sodišče ga je pa okroglo vled prebude rabe oblasti zakonskega moža. Zadnje dejanje te drame se je vršilo na to doma z izidom, vse poravnano in pomirjeno.

Umrl je v St. Jernuju nad Muto učitelj Matija Rajh.

Ponesrečen poskus. Dne 3. dec. je sobarica v nekem ljubljanskem hotelu zaslačila v sobi nekoga tujca, ki je brskal po sobi. Takoj so obvestili policijo, ki je neznana aretovala. Dognalo se je, da je navedene 19 letni neki nevarni tat, čeljarski pomočnik Ivan Požar iz Kapelj na Štajerskem. Ko so vprašali, kaj je v sobi iskal, je odgovoril, da je sicer izučen čeljar, a zadnji čas bodi po največjih hotelih in "snaži" namizno orodje. Dejal je da je tudi v ta hotel prišel, da bi "spuval" kaj tega orodja. Tudi policija je bila menja, da je hotel res kaj spuvali, toda se mu ni posrečilo. Ker se ni bil sedaj ničesar vkradel se ni moglo proti njemu kazensko postopati, pač pa se je fotografiral in odgnal.

Rafiniran tat. 20. nov. je prišel v gostilno Josipa Anzeljca v Sentjanju pri Tomišlju neznan človek, 30—35 let star, se izdal za trgovca a prešil in začel plačevati za vino, kdor je hotel piti. Ko so se vsi napili — tuje je plačal za 10 litrov vina — prosil je ta za prenočišče. Postali so mu v gostilniški sobi, dočim so ali vsi drug v drugo sobo spali. Ponoči pa je gostilničarka slišala šum pri omari, v kateri je bilo okrog 600 K. denarja, in ko je prižgala luč, je bil tuje pri omari, ki jo je takoj odkuril skozi že odprta vrata, da bi bil kaj seboj vzel.

Prememba posesti. Pipovo posestvo v Šapjanah je kupil Fran Žnidaršič iz Hirske Bistrice. — Sarčovo posestvo v Hirske Bistrice pa je prešlo v roke Alojzija Žnidaršiča.

Ženski hudoorvič in Brajdič v Novem mestu sta kradli kološki kar na debelo. Zda jeta že rilet in sta kolikor toliko že preskrbljeni za zimo. Belokranjci se ne morejo odvaditi vtihotapljanja preleže v Hrvatske, akoravno jim \$45 vedno pade po hrbitu. Kaj jim mar, če je radi njihove trmoglavoosti okužen cel okraj, da le morajo orožniki preslediti.

ŠTAJERSKE NOVICE.

Hitre pošte na Štajerskem. Dne 8. julija 1905 je bilo v Slovenjem Gradcu oddano pismo, ki je bilo naslovljeno s slovenskim napisom v Maribor. Na svoj cilj je prišlo le 25. nov. rabilo je toraj 20 tednov. V Celju je bila pa oddana dopisnica 12. nov. z

naslovom "Rečica ob Savinji." Ubogi papir je mogel čitati na sebi sedem poštnih pečatov, predno je 21. nov. došel na svoje mesto. Čez hitrost štajerskih pošt ni nič.

Karmelitarice v Mariboru. Maribor je dobil nov red, red karmelitarice, ki bodo s svojim plodonosnim delovanjem srečile Maribor in okolico. To plodonosno delovanje se je pričelo že s tem, da pošiljajo redovnice beraška pisana okrog "dobrih sre."

Požig. 53 letni Anton Ahee iz Cvetkovec pri Ormožu je bil za hlepa pri Mariji Rep v Osluševah 14 let. Letos po leti pa je začel piti, vsled česar ga je Repovka odslavila. Ker je Ahee vedno popival, delal pa nič, zabredel je v silno revščino; bil je prepričan, da mu je te revščine krivo Repovka, zato se je skušal maščevati dne 9. oktobra se je spizlal na njen hlev ter ondaj zažgal, da je vsled nastalega ognja pogorelo vse gospodarske poslopje, hiša ter tudi nekaj živine. Ahee je bil obsojen na osem let težke ječe.

Nemški otoki in slovenski Štajer. Pod tem naslovom priobčuje "Učiteljski Tovariš" uvaževanja vreden dopis o šolstvu na Štajerskem zlasti pa v Celju. Okolica celjska je popolnoma slovenska, dočim je v mestu samem ena tretjina Slovencev. V Celju je za nemške otroke izvrstno preskrbljeno, za slovensko dečo, mestno in okoliško, pa takorekoč nič. Mesto ima gimnazijo, nemško dečko in nemško dekliško šolo. Za slovensko dečo, katere je v mestu in okolici skoro 1500 duš ali še več, se merodajne šolske gosposke ne menijo in nočejo meniti. Za dečko šolo imajo Slovenci v mestu navadno slabo hišo, v katero ne morejo spraviti vseh dečkov, za slovenske deklice pa niti javne šole ni! Te šolske sestre jemljejo (ker niso imovite; proti plačilu nekoliko slovenskih deklic v svojo privatno šolo. Ker pa šolske sestre nimajo prostora ostaja veliko šolskih otrok brez

Tat.

Podoba iz življenja.

(Nadaljevanje.)

"Ona me zapusti!" In vse se mu vzdignilo pred oči. Ali to je vedel in čutil, da ga zapustiti ne sme! Kotljon je bil že davno končan, a polkovnik Albert je še vedno stal v zatišju pri oknu ter mislil in mislil. In mislil je na daljno Ameriko, na pohajček, na novo življenje, na tujino, na novo srečo, na novo bogastvo. Tedaj pa si je izruval vse dobre rastline iz svojega vrtca, in ko je od okna zopet stopil med hrup, mu je počival mir na blestem obrazu. Ali bil je to mir hudobnosti!

Grof Artur pa je vodil tedaj Heleno po dvorani in govoril sladko z njo. Ona pa je sesala v se strup njegovih besedi. Opazil ju je polkovnik Albert. Ali opazil je tudi njene poglede, opazil srečo njegovo, opazil gorčice njeno lice — in kakor blisk ga je prešinilo, in podobe mračne in strašne so se mu vzdigovale iz vseh kotov temne duše. Kaj ji govori tako vestno? In ali je bil slep do sedaj, da ni opazil, da mu je ta grof zahajal vsak dan v hišo? In če ni več bogastva, če ga ona zapusti! In s kom pojde, če ne s tem človekom? Neizrečena bolest mu je preobdala dušo, in le to je čutil, da mora z njo iz tega mesta. In sicer takoj! Jutri!

Ko pa se je v duši boril tako, ni se mu na jasnem obrazu videla najmanjša meglica. Sredi hrupa je stal, in znane so se usipale krog njega ter mu prijazno stiskali roko. Krasne ženske pa so ga koketno opazovale — ali danes brez vsakega uspeha. Ko pa je gozda zopet zaigrala, je hitel iz dvorane. V gorkih prostorih mu je bilo tesno postalo, da ni mogel prenašati ne hrupa, ne sladke govornice. Prebil se je torej iz dvorane ter odhitel po dolgem hodniku. Dospel je do odprtega okna, ondi se je naslonil ter zrl v mraz, v noč, na snežene strahle in na ledene sveče, viseče od kapov. In čutil je, da je sam taka ledena stvar, ki jo najmanjša usoda odnese ter pahne v propad, nad katerim vedno visi.

"Kaj je usoda?" je mrmral, "človek si jo sam naredi, kakor si hoče! In kdo je še moralen dandane, ko je svet že toliko in toliko sto let star?" V mislih je odšel od okna in v mislih je odšel tudi prva vata. Hotel je sam biti. Hotel je hrupa uiti. Odprl je torej prva vrata ter stopil v sobo, ktera niti razsvetljena ni bila. Ali luna je sijala skozi okno in opazil je, da je začel v delovno sobo ekselencije. Tu je bila pisalna miza in vse polno aktov je ležalo po nji. Med njimi pa

je ležal tudi nakit, ki je bil pri plesu odpadel princesinji. Kakor solze, svetle in jasne, tako so se lesketali dragi kamni, ko so padali lunini žarki nanje. In kakor vroče iskro so šinile te solze v dušo njegovo! Tu je ležalo premoženje pred njim in "le beček bi ne posegal po rešitvi tej veji!" In kdo ga je videl, kdo je mislil sedaj še na ta nakit! — In roka se mu je iztegnila, in pred obraz mu je stopila soproga, ki brez bogastva živeti ni mogla.

V istem trenutku pa je bil oberst Albert tat, prav vsakdanji tat! Ko pa je zopet stopil med plesalec v svetli dvorani, mu je počival na blestem obrazu mir, in na visokem čelu je kraljevala zadovoljnost. In takoj se je pridružil ženskomu krogu in pričel govoriti takšno lahko govornico, ki se sama ob sebi siplje iz ust, brez jedra in kakor penasto zlato.

Sele v pozni noči se je dvorana izpraznila. Pogasili so svetle luči, in gostje so odšli zaspani in trudni. Ali vendar srečni!

III.

Prišlo je jutro. Gosta megla je ležala po ulicah ter pokrivala vse tako da se je komaj videlo korak pred se. Prav zgodaj je še bilo, ko je bil že vstal poročnik Robert K. Prvo kar je na vse jutro podaril svojemu stvarniku, je bila silno robata kletva. Potem pa se je počasi napravil, pretipal vse svoje žepke, premedel z roko razmršene lase na glavi ter končno uprl oči na strop in mislil. Mislil je pa so morale žalostne ali vsaj neprijetne biti, ker krog ustne se mu je naredila poteza nevolje.

"Oj, to je prokleto usoda, in istini prokleta!"

Potem pa je pričel živčgati in hoditi po sobi. In ko je sluga, uboga stvar, prišel, da bi očiščil očiščico, se je začudil močno, videč svojega gospoda že oblečenega. Ta pa se je zadržal nad njim, da pride tako pozno. In biš je pograbil ter ga urezal čez pleča. A sluga je dobro poznal to vreme in vedel, da je gospodu poročniku počel — denar, in da od tod izvira hudobna njegova čemernost. Kaj je hotel? Potrpeti je moral!

Poročnik Robert pa je tudi dobro vedel, kaj mu je storiti danes. Saj je takih dni doživel že dokaj ter je upal, da jih bode doživel še več. Prišlo se mu je šestkrat, da je dobrodejni stvarnik očetovalo srce zaprl in utrdil tako, da sam oči ni hotel plačevati sinovih dolgov, ne poslati denarjev za nje.

"Pomagaj si, kakor si veš! Toliko me že staneš, da bi me ne bil več, ko bi te bil poslal na vse univerze starega in novega sveta!"

Tako je bilo zapisano v pismu, ktero je bil prejel ravno včeraj.

"Tudi prav!" je mrmral, premišljeval očetoval te besede, "moj oče postaja sumnjivo star in vsa previdnost je pošla v njegovih možganih!"

In lahkoživo si je opasal orožje ter hitel na ulico in po ulici k židu skopuhu, ki mu je v tacih stiskah življenja že mnogokrat bil pomagal, to seve, za velikanske procenete. Ali te je moral tako ali tako vselej oče poplačati, ako ni hotel sina spraviti v nečast in sramoto.

Neizmerno prijazno je sprejel Lazar N. mladega vojaka ter mu delal poklone, kakor da bi si sam on hotel kaj izposoditi pri mladem človeku.

In že je bil poročnik prišel za pero, da bi bil podpisal dolžno pismo ter se zavezal s častno besedo, toliko in toliko posojila Lazarju v tem in tem času povrniti, in že je iskal žid denarjev, da bi jih ječanje odštel dolžniku v roke, kar se začujejo v prvi sobi koraki in glasna govornica.

Nekdo je bil hitro vstopil ter pri slugi osorno povprašal, če li lahko z "gospodom" govori.

"Vrag! To je moj polkovnik, da bi ga tisoč strel zadelo!"

In poročnik Robert je z grdo kletvijo vrgel pero iz roke, pograbil dolžno pismo ter planil v stransko sobo, odprl se skril ter priprl duri za seboj.

Takoj za njim pa je k židu vstopil človek, nevojaško oblečen. Bil je polkovnik Albert. Plašno se je ozrl po sobi okrog in potem ostro vprašal, sta li sama.

Ko je žid pritrdil, da sta sama, je vprašal oni še ostreje: "Ali me poznate?"

Lazar se je zvijal kot kača, a krog ustne se mu je nabral zvit smehljaj.

"Bog! Bog! Kdo more vsakega poznati? Jaz Vas ne poznam, gospod, prišedem, da Vas nisem poznal, niti videl še nikdar! Sploh pa jaz nikogar ne poznam, s komer kupčujem; nikogar, to mi lahko verjamete!"

"Jaz potrebujem denarja!"